सुप्यजातौ णिनिस्ताच्छील्ये । (७८/२९८८)

अजातिवाचिनि सुबन्त उपपदे ताच्छील्ये गम्यमाने धातोः णिनिः प्रत्ययो भवति । उष्णभोजी । [1]शीतभोजी । अजातौ इति किम् ? [2]ब्राह्मणानामन्त्रयिता । ताच्छील्ये इति किम् ? उष्णं भुङ्क्ते कदाचित् । सुपि इति [3]वर्तमाने पुनः सुब्ग्रहणमुपसर्गनिवृत्त्यर्थम् (म. भा. २.१०९) ।

[२६४] उत्प्रतिभ्यामाङि सर्तेरुपसङ्ख्यानम् (म. भा. २.१०९) ।

उदासारिण्यः । प्रत्यासारिण्यः (म. भा. २.१०९) ।

[२६५] साधुकारिणि च (म. भा. २. १०९) ।

साधुकारी । साधुदायी ।

[२६६] ब्रह्मणि वदः (म. भा. २. १०९) ।

'ब्रह्मवादिनो वदन्ति' (तै. सं. २.५.४.१) ॥

कर्तर्युपमाने । (७९/२९८९)

कर्तृवाचिनि उपमाने उपपदे धातोः णिनिप्रत्ययो भवति । [4]उपपदकर्ता प्रत्ययार्थस्य कर्तुरुपमानम् । उष्ट्र इव क्रोशति उष्ट्रक्रोशी । [5]ध्वाङ्क्षरावी । अताच्छील्यार्थ आरम्भः, जात्यर्थो वा । कर्तरि इति किम् ? अपूपानिव भक्षयति माषान् । उपमाने इति किम् ? उष्ट्रः क्रोशति ॥

व्रते । (८०/२९९०)

व्रत इति शास्त्रतो नियम [6]उच्यते । व्रते[7] गम्यमाने सुबन्त उपपदे धातोः णिनिः प्रत्ययो भवति । समुदायोपाधिश्चायम् । धातूपपदप्रत्ययसमुदायेन[8] व्रतं गम्यते[9] । स्थण्डिलशायी । अश्राद्धभोजी । कामचारप्राप्तौ नियमः । सति शयने स्थण्डिल एव शेते नान्यत्र । सति भोजनेऽश्राद्धमेव भुङ्क्ते न श्राद्धम् इति । व्रते इति किम् ? स्थण्डिले शेते देवदत्तः । अताच्छील्यार्थ आरम्भः, जात्यर्थो वा ॥

---

1. शीतभोजी नास्ति क. 2. ब्राह्मणानां मन्त्रयिता क. 3. वर्तते ह. 4. उपपदस्थकर्ता अ. ग. 5. ध्वांक्षविरावी अ. क. 6. उच्यते नास्ति फ. 7. इति इत्यधिकम् इ. 8. चेत् इत्यधिकम् ब. क. ह. 9. इति इत्यधिकम् ब.